

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . . . 4 fillér
 Nyitléri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyaoikri hirdetések és a vetőnk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 arendjében részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. NOVOTNY ERNŐ.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Előfizetési felhívás

A

„BARS”

XXXIII. évi II. évnegyedére.

Lapunk jelen számával kezdi meg harmincharmadik évének II-ik évnegyedét. Egy nagy és eseményekben gazdag emberöltő van hátunk megett, amelyre minden elfo-gultság nélkül tisztelegni hivatkozva bizalom-mal és lelkesedéssel lépünk át az I évnegyed küszöbét. Szerkesztőségünk a régi, kipróbált erőnkön kívül új, fiatal erővel gyarapodva a régi lelkesedéssel, hazánk, vármegyénk és városunk iránt érzett meleg szeretettel áll a toll harcosainak küzdő táborába, hogy a lapunkban, a vármegye legrégebbi lapjában hangoztatott nemes eszméket diadalra segítse.

A toll erős fegyverével, az igazság páncéljával vértelve küzdöttünk a közjó, de különösen vármegyénk és városunk felvirág-zása érdekében; jeles munkatársaink s a nagyközönség szíves támogatása lehetővé tették, hogy szavunkat a legtöbb esetben sikerrel emeltük fel s amidőn sok szép álmunk és tervünk teljesedését az ő javukra könyveljük el, tesszük ezt azon kijelentéssel, hogy ezután is a régi jelszóval indulunk minden újabb csatára s lapunk sem pártok, sem egyének szolgádjává nem fog fajulni, hogy mindig, minden irányban meg-örizhesse függetlenségét. Abban az erős elhatározásban, hogy kezét fogva, össze-tartva lapunk ezután is minden szép és nemes törekvés szószólója és védelmezője lesz, ajánljuk lapunkat a nagyérdemű közön-ség szíves jóindulatába.

Előfizetési ár:

Egész évre 10 K. — f.

Fél évre 5 K. — f.

Negyed évre 2 K. 50 f.

A lévai színház.

Mint lapunkban is jeleztük, nem-sokára megérkeznek a színészek, hogy a program szerint előírt egy hóna-pos szini szezont Léván lepergessék. Valamikor, nem régen, szinte fáztunk ennek a kérdésnek bolygatásától, mert nem tudtunk tisztességes helyet adni Tbália papjai számára. Ha télen jöt-tek, a fogadó alacsony, füstös nagy-termében voltak kénytelenek játszani, ha nyáron vetődtek ide, sátorfájukat a fogadó rozoga kocsiszínében kellett felütni. És így aztán évről-évre pa-

naszkodtunk, hogy a közönség nem pártolja a színészetet. Kerestük a hi-bát magunkban is, kerestük a hoz-zánk tévedt társulatokbau is s általá-ban az volt a nézet, hogy olyan helyiségben, milyen Léván akkoriban volt, meg harmadrangu társulatok sem játszottak szívesen. Ha tehát a színé-szet ügyén lendíteni akarunk, akkor alkalmas és tisztességes színházi helyi-ségről kell gondoskodnunk.

Igy született meg Léván a szín-ház gondolata. Nagyon sokszor meg-irtuk már, hogy Léva városa mekkora áldozatot hozott s mekkora terhet visel a kultúráért. Közterheink száz-ezrekkel szaporodtak meg hirtelen s olyan kiadásokat csináltunk, mintha valamelyik sorsjáték főnyereményét megütöttük volna. Egyetlen, jóleső vigasztalásunk volt a nagy áldozatok meghozatalában, hogy a százazreket oly beruházásokra fordítottuk, amelyek nélkül Léva városa nem fejlődhetett s oly régi kultúrtsükségletet is elégi-tettünk ki, amelynek hiányát évtize-dek óta már nagyon éreztük.

Szegényes, szűkös anyagi viszonyainkhoz mérten hozott áldozatok kétségkívül meg fogják hozni a maguk gyümölcsét, mert szemmel láthatólag minden téren előbbre vitték Léva városát, mely ma Barsvármegyének leg-nagyobb, legintelligensebb városa.

Megoldottuk a színházi helyiség kérdését is, mert a hozzánk jövő szí-nészek rendelkezésére szép és minden kényelemmel ellátott színházi helyiség áll. Azonban sajnos, a jól elvégzett munka után még nem tehetünk pon-tot, mert még mindig elég gyakran halljuk a direktorokat panaszkodni a pártolás hiánya miatt.

A múlt évi szini szezont befejezése után meg is irtuk abbéli véleményün-ket, hogy itt tenni kell valamit a köz-önség apatiájának felrázása érdekében. Az a közönség, mely a mozi előadá-sokon zsúfolásig megtölti a színház-termet, nem hiányozhat a színházi előadásokról sem. Javaslatképpen fel-említettük, hogy célszerűnek tartanók egy színpártoló-egyesület alakítását. Társaságban helyén valónak is talál-ták az ideát, s ime, mit tapasztalunk, hogy a felvetett eszme nyom nélkül elaludt, még csak érdemesnek sem tartották hozzászólni.

Szinte látjuk a gyors kézlegyintést a levegőben, mellyel leintenek bennünket. Abból ugyan nem lesz semmi! Hát igaz, hogyha csak ilyen röviden akarunk végezni a kérdéssel, soha sem fog megvalósulni. Pedig

mindenki tudja, mindenki érzi, hogy bizony ránkérne pár hónapos téli színi-szezont, amelynek kulturális hatását az egész város társadalma megérezné.

Eddigélé csak hírlapi cikkekben foglalkoztak e kérdéssel, de egyszer már komolyan kézbe kell venni. Meg kell tenni legalább a kezdeményező lépést s a kultúra szeretetétől áthatva kell egyenetni minden arra illetékes tényezőnek az utat, hogy városunkban színházi idény legyen.

Az alakuló-féleben levő Reviczky-társaságtól várjuk most ennek a kér-désnek megoldását, mint amely alap-szabályainak tervezete szerint s leg-illetékesebb arra, hogy a színészet pártfogója legyen.

De lépjen akcióba a társadalom is, és a mi jóérzésű, minden szépért és ideálisért rajongani tudó közönségünk is vegye szeretetteljes gondjaiba a kultúrügyet, melynek nemesítő hatásában neki lesz legtöbb része. És vegye föl programjába a helyi sajtó is; ez ne engedje elaludni, hanem időnként sürgesse, siettesse a szép terv megvalósítását.

Ha mindenki számára lehetővé tétetik, hogy csekély anyagi áldozat ellenében állandó látogatója lehet a színháznak, fogjuk látni, hogy az eredménnyel mindkét fél, a szintársu-lat is, a közönség is meg lesz elégedve s azonfelül az a biztosítéka is lehet a színpártoló közönségnek, hogy maga szerződhet azzal a társulattal, amelyik-vel akar s maga felügyelhet a mű-sorra. Sőt bizonyos, hogy állami segít-séget is lehetne kieszközölni, mert hiszen a felvidéken a magyar színé-szet kulturmissziót teljesít, amelynek messzire kiható működését támogatni minden kormánynak kötelessége.

Ezeket tartottuk szükségesnek el-mondani, hogy addig is, míg az al-kalom megteremtí a színpártoló egye-sületnek valamely formáját, felkeltstük közönségünk figyelmét a most jövő szintársulat irányában. Hiszen a köz-önség, amely a színházat oly nagy áldozatok árán megteremtette, bizo-nyára azt is tudni fogja, hogy az üres ház furcsa bizonyítványt fog szolgáltatni a közönség intelligens voltáról, amelyre pedig minden alka-lommal és nem ok nélkül szoktunk hivatkozni.

Az inasképzés s a munkabérek.

— Irta Vlyz Ferenoz —

Inasoktatásról hazánkban a 18. században alig beszélhetünk. 1783. II. József egy császári rendelettel szabályozza az inasoktatást, amennyiben kötelese a városokat a vasárnapi iskola tartására s a mestereket, hogy inasait abba járassák. 1786. már a rendelet szigoritva lesz, mert kimondatik, hogy csak az az inas szabadulhat fel legényné, aki egy évig abba az iskolába járt és bizonyítványt mutat föl; megtaláljuk benne még a szabadoktatás irányát is, amennyiben 22 iparágat sorol föl. Tehát II. József belátta már, hogy az iparoktatás fejlődése nélkül nemzet nem fejlődhetik, s azt követve, 1795. évi 19665. sz. rendeletben a helytartótanács, egész szervezeti szabályrendeletet adott ki; végre az 1872, illetve az 1884. évi XVII. t. c. szabályozza némileg az inasoktatást s az 1893. évi 35664. sz. alatt kiadott iparos inasiskolai szervezet s tanterv már a szakirányú oktatásról is gondoskodik.

Iparos és kereskedő tanoncoktatásunkat tehát az említett ipartörvény s rendelet elveinek az alapján rendentük, s dacára e törvény nagy hiányainak, a tanoncoktatás ügye mégis a fokozatos tökéletesedés útján van annyiban, hogy ez nem elégszik meg a tanítási terv száraz végrehajtásával, hanem súlyt fektet a jövődi iparosnevelés erkölcsi nevelésére, kedélyvilágának az ápolására, belevonza ebbe a társadalmat is annyiban, amennyiben tanonc-otthonokat létesít, a szakfelügyeletet pedig belterjesebb teszi s a tanítási tanfolyamok által meg a fejlődését mozditja elő.

A régi tanonctípus tehát már lejárt a magát. A rohamosan fejlődő gyáripár a gyermekek indusztrializálásának a gondolatát állítja előtérbe. A szülők most már gyermekeik bármely csekély keresményére

is támaszkodnak, vagyis a gyermek munkájának az azonnal s közvetlenül való értékesítése napjainkban már fontosabb, mint a hosszú időt igénybevevő tanonckedés. Ez igen sokszor amúgy sem megfelelő, amennyiben a mesterek nem gondolván meg azt, hogy ha a tanonc képezését elhanyagolják, a saját iparuknak a jövőjéről mondanak le, tehát a takarékosági szempontból való tartózkodással, valóban csak maguknak ártanak.

Ámde ezáltal aktuális lesz a tanonckérdés fokozottabb követelményű megoldása. Ismeretes mindenki előtt, hogy manapság a munkás az egész gyártási üzemenek egy kis részét ismeri s így a mester-ségben járatlan marad, természetes tehát, hogy a tanoncképzésnek a mai módja az ipar érdekeit nem szolgálhatja. Ezek az állapotok csak a tanonc védelme által lehetőségek segíteni.

Az iparos-tanonc s fiatal munkás az élettel való küzködést kénytelen korán kezdeni, minek következtében módosul a munkaköre is, amennyiben az egyéni kézimunka váltja föl s így a termelésnek bámulatos intenzitása miatt az egyén eltörpül, a fiatal munkás is korán leand érett arra, hogy korát meghaladó élvezetek után hajhásszon.

Mind ezek igen nagy veszedelemek, mert a társadalom erkölcsi ellenőrzése alól kisiklanak s közvetlenül való hozzátartozóiktól elszakadnak. Sárdületlenek lévén, felnöttekkel dolgozván s azoknak a példái után indulnak, miáltal jellemük kialakulásának az alapvető erőnyei alig fejlődhetnek ki. Igaz, hogy mindennek oka a szülői ház is, mert az ifjút keresetre készíti s így nem a tudás után való vágyakozás ébred föl benne, hanem a pusztán napszámosság is kielégíti.

Epen ezért, a tanonczügye: egy a társadalmi, miut az érdekeltségi körök élén-

ken foglalkoznak, melyet az állami hatalom is törekszik irányítólag támogatni. Sajnos, a városok és községek már kevésbé részesítik a kellő figyelemben, dacára annak, hogy épen a városok részéről volna szükség a nagyobb mérvű érdeklődés, mert hiszen ezek növekednek leginkább a vidékről való beözönlés folytán.

Gondoljuk meg, hogy az 1884. évi ipartörvény 60. §. szerint már 12 éves korában mehet inasnak s így a 12 s 21 éves ifjaknak alig 25%-a marad szülői otalom alatt, a modern gazdasági viszonyok meg a szegényebb sorsban levő munkások családi élet ellazulását mozditják elő, miáltal hiányzik a családi életnek az a régi bensősége, amely az iparosostályt hajdánban jellemezte. Az újabbkori ipari élet a városi lakosságban a fiatal munkásoknak egy új típusát fejlesztette ki, tehát nem csoda, ha a tényezők s hatóságok új föladatak elé állítatnak.

A sárdülő korban levő tanonc s fiatal munkás erkölcsi életének a gondozása nagyon fontos már azon oknál fogva is, hogy nagy hányada nincsen a családi körben, hanem teljesen magára van hagyatva, s így itt a közéletnek olyan szervevére van szükség, mely intézményes biztosítékot nyújthat.

Ugyanis: olyanokról van szó, akik magukra hagyatva küzdenek az ipari pályán, minél fogva erkölcsi elmaradtok, erkölcsi köteleiséget nem ismernek, tekintélyt fitymálnak. Ezeknél az emberbaráti s jóléti intézményeknek a létesítése nem egészen elégséges, hanem kell, hogy az egészséges lételeknek a harmonikus egyensúlyát s fegyelmeyzettségét biztosítsák, mire igen jó eszközül kínálkoznak a „Tanoncotthonok”, melyek a családi kört pótló intézmények kívánnak lenni. Már van is ilyen Orosházán.

A tanonczügy rendezésénél első a ta-

T A R C A.

Ti Istent kerestek.

Ti Istent kerestek;
Nem keresem én
Se ott fönt az égben,
Se a földtekén.

A szellem-világnak
Szent egysége ő;
Élet, munka, végzet,
Múlt, jelen s jövő.

Erők összessége
Csak ő benne van;
Mindenütt van célja,
S mindenütt fogja.

Van eredmény dolgán,
Ha épít, ha ront;
Kitartásban él csak,
S szüli a vagyont.

Nemlélt nem ismer,
Át nem változik;
Szolga-hódolásra
Nem kívánczik.

Gyámoltja híven
S védi azt, akit
Jóra munka szoktat,
Nem a pusztá hit.

Porba hulló testnek
Tőle vége nincs;
Sir homályát váltja
Fényes eszme-kincs.

Örökkévalóság
Mosolyog mi ránk

Történet mulásán
Ő leszen bíránk.

Őt azért keresni
Mért fönt és alant,
Mikor él a szívbén,
S nevét zengi lant.

Él az őstudatban,
S mindig újhodik,
És valódi teszi
Lelkünk álmait.

Tóth István.

Árpád sirja

Tudósok kutatják évszázadok óta, különösen a modern magyar régiségbuvárok foglalkoznak szorgalmasan a kérdéssel, hogy hol alussza örök álmát a magyarok első fejedelme, a hős, nevezetes Árpád vezér. Nemcsak tudományos szempontból van fontossága az Árpád sirjának. A mai világot nemzetközi szellem leugi át, hagyományok elpusztulnak, tradíciók elmosódnak az élet küzdelmeiben, a modern filozófia elméletek örölmalmában és igazán szükség van olyan erőkre, amelyek még tudnak hatni erre a generációra olyan irányban, hogy ne felejtse egészen a borongó dicősséggel teljes multat. A multnak ilyen varázslatos ereje sugározni ki Árpád vezér sirjából, ha valami szerencsés véletlen, vagy tudományos kutatás felfedezné azt a világ számára. Lenne egy új hely, megszentelt hely, ahová magasatos érzelmekkel elteltlen

zarándokolna el a sívár jelen embere, hogy emlékezzék és ihletet merítsen a rég letűnt századok hőisének emlékéből. Erre kell nekünk az Árpád sirja.

Mint már említettük, rég óta keresik. Már a tizenhatodik században egész irodalom keletkezett a körül, hogy hol van eltemetve Ámos fia. A bécsi levéltárakban számos olyan dokumentumot őriztek, melyek a magyar historikus nézete szerint világosságot tudtak volna deríteni erre a kérdésre, de Bécsnek nem állott érdekében, hogy a magyarok Árpád sirját megjeljék és elzárta nyomozó tudósaink elől az adatokat. A tizennyolcadik század végén napvilágra került egy ősmertelen krónikásnak krónikája, „Gesta Hungarum”. Ezt a krónikást nevezték el későbbben Anonymusnak, aki krónikája bevezetésében Béla király jegyzőjének mondta magát. Anonymus írja ebben a könyvében Árpád haláláról a következőket:

„907. évben az Ur születése után halt Ő meg és szittya szokás szerint egy kis folyóba ömlő patak fölé temettetett, amely patak medre ki volt kövezeve és Atilla városához közel volt. Ugyanitt később, mikor már a magyarok megtértek az anyaszentegyház kebelébe, Isten házat építettek a boldogságos Szűanya tiszteletére, mely Ecclesia Albanak nevezetett.”

Ez időtől kezdve tudós és tudakos az Ecclesia Abát keresi. Magyarországnak nem egy historiai nevezetességű városát

nonciskola, a kötelező tanoncoktatás, mely ipari törvényünkben kifejezésre is jut; működésük tekintetében azonban a községi intézményekkel kell kapcsolatba hozni, községi jelleggel fejlesztetni, vagyis már a községben levő eszközöket s intézményeket kell igénybe venni. Nagy fontossága van ennek a testi nevelés szempontjából is, mi ha rendszeresítettik, az ifjura csak üdítőleg hathat, a szervezet ellenálló képességét fokozza, önfegyelmészre és kitartásra szoktat. A tanonc-otthon tehát egy olyan intézmény, ahol a tanoncok családiasan nevelődnek s ahol műhelyek is vannak, még pedig szakzerű kiképzéssel. Ilyen tanonc-otthon létesítésére s fenntartására nézve a felsőbb hatóság részéről már több hely számára tételt is ígért.

Az iparos tanonciskolákkal kapcsolatosan igen jelentőségejesek az ifjúsági egyesületek is, melyek a vasárnap s ünnepnapokat kellemes és tanulságos szórakoztatással töltetik el s amelyek leginkább a megyék főpontjaiban s egyes nagyobb vidéki városokban vannak már szervezve.

Fontosak továbbá az 50—60 K-ás jutalmaknak az ünnepélyes kiosztása s iskolai évnék a vége felé. Már vagy 9000 K kerül e célra kiosztásra.

A tanonciskolák belső életének a fejlesztése s az oktatás eredményének a fokozása érdekében a szakfelügyelet van életbe léptetve s az erre a célra kiválasztott egyének mindig helyszínen teszik meg utmutatásait.

A tanítás fejlesztésének másik fontos tényezője továbbá a szünidei tanfolyamok intézményének a fenntartása, a fokozatos fejlesztése, mint amilyenek vannak a szabadkézi s mértani rajzra 14 hétre terjedőleg; a közismeretiekre egy hónapi tartammal; végül egyes különleges szakokra alkalmazott szakraja tanfolyamok. Az ipart

közvetlenül kell fejleszteni s így az ipari szakoktatásra nagy súly fektetendő.

Iparos tanonciskola van nálunk majd 600, melyeket vagy 114000 tanuló látogat, mely szám az 1908. évihez viszonyítva, $\frac{1}{4}$ -ednyi szaporodást tüntet föl. Ezek az iskolák az állami pénztárból 425000 K-át, az országos tanonciskola alapból 193600 K-át kaptak, vagyis összesen 619496 K-át. A fenntartásukra fordított költség 2463 millió K-át tett ki, vagyis majdnem 1 millió K-val több, mint 1908-ban. Még mindig igen szerény keretek. Kereskedő tanonciskola volt 104, 7641 tanulóval. Itt is van szaporodás. Fenntartásuk 316998 K-ba került, melyhez az állam 45610 K-val járult. Az alapítványok tőkeösszege 79564 K.

Folyt. köv.

Egy műkedvelői előadásról.

Az a siker, amit a garamujfalusi úri-énekek a múlt hó 24. én tartott műkedvelői előadásukkal elérték, várakozáson felüli volt. A szereplő személyek nem kerültek ki ugyan Rákosi Szidi iskolájából, a jelenlévő szépségű úri közönség mégis gyakorlott erőket látott bennük. Játékuk a boházatok különös tartalma miatt, a legjobban sikerült. Kiválóan áll ez az Idegesek boházatról, amelynek előadása nagy szorgalmat kívánt. — Csendes Gábor szerepében *Hulják* Aranka meglepő természetességgel játszotta az ideges apóst, aki leányát, Cecíliát, — mindenáron férjhez akarja adni. János szolgálja, ügyesen szötte intrikáit a tolatkodó idegenek ellen.

Szikra Pál — a dendi és kerő szerepét *Molitorisz* Ilonka játszotta úgy, hogy egy férfi még ha színes is — sem adhatta volna jobb jeleneteket. — Tar Eiek — *Ladányi* Böske, mint Csendes barátja, ügyesen járt el feladatában, — Cecíliát — *Nagy Margitka* kedvesen adta a mindenáron férjhez-menetre kívánczó leány szerepét. Még az iskolás *Szavár* Lukács János szolgálja szerepében sem hagyott maga után kívanni valót.

Az Udvari fényképész boházata előad-

sáról néhány vonásban csak ennyit: A főszerepet *Nagy* Ilonka, mint fényképész, töltötte be, a mellékszereplők: *Hulják* Aranka, magyar asszony, *Kényesné Ladányi* Böske, tót leány *Molitorisz* Ida, disznókereskedő *Nagy* Margit, *Harman* Flóris magyar asszony szolgálja és *Szelka* Bertika, huszárfőhadnagy voltak. Nem egy derűs és vig jeleretet rögtönöztek. Kijutott mindannyijuknak az elismerésből, a tapsokból.

A színpadi dekorációt külön ez alkalomra *Hulják* Lázár tanítójelelt festette s ezzel a F. M. K. E. ajándékozta színpadot meggazdagította; — köszönet érte.

— Élőképeket is produkáltak hűen bemutatva. Göre Gábort, Durbints sógort és Káta cigányt. — Utolsó számként a Műsák előkép szerepelt mély benyomást hagyván maga után megkapó szépségével.

— E előadások közben a lévai tanítóképző kis zenekara nyújtott élvezetet szép játékaival a hallgatóságnak. — Az előadás reggelig tánc bővette.

A szép számban egybegyűlt helybeli és vidéki intelligens közönség azzal a megnyugtató tudattal távozhatott az előadásról, hogy amit látott, a meghozott áldozatot nagyban felülmúlja, mert élvezetes estében volt része. — A szép virág csokrok nem hiában hullottak az előadás végén a színpadra.

m. s.

Rendőrtisztek és altisztek tanfolyama.

A vidéki rendőrség kiképzése tárgyában a beügyminiszter — mint a *Városok Lapja* írja — valamenyüi városi és vármegyei törvényhatóság első tisztviselőjéhez körrendeletet intézett, amelyben arra utalt, hogy a városok egymillió államegységének felosztása tárgyában kiadott és már közölt rendeletében közölte a törvényhatóságokkal, hogy a rendőrtisztviselői és alkalmazottak rendszeres szakoktatásának és továbbképzésének lehetővé tétele céljából egyelőre Budapesten a székesfővárosi magyar királyi államrendőrségnél oktatási altiszteket kiképező szaktanfolyamot szervez.

E tanfolyam célja, hogy a vidéki rendőrségi őrszemélyzet oktatásával foglalkozó rendőrtisztek és altisztek elsajátítsák a

keresztül-kasul ásták, különösen az olyan helyeket, amelyek patakok szomszédságában vannak. Semmi eredmény. Később kiptant, hogy Atila városa nem lehet más, mint Óbuda és az Alba Ecclesia az egykori fehéregyházai síkon keresendő. A tizenkilencedik század oknyomozó történetírői azonban felhagytak az ilyen irányú keresgéssel és a hasztalan ásatások és kutatgatások helyett neki fekdtek Anonymus krónikájának és azt alaposan széjjelszedték. A krónikának tudományos mérlegelése arra az eredményre vezetett, hogy Anonymus nem mindig megbízható, hogy sok dologról helytelen és valótlant állított, hogy egy-némely intézményeinket, melyekről irt krónikájában, külön nem ismerte. Még azt is kétségbe vonják, hogy Anonymus IV.-ik Béla király jegyzője lett.

Igy állván az ügyek, az egyetlen támpont, amely Árpád sirjáiig vezethetne, elveszettnek látszott és fel kell hagyni a reményvel, hogy valaha is megtalálják az első magyar fejedelem nyugvó helyét.

A tizenkilencedik század történetírői azonban rehabilitálták Anonymust. Bobizonyították, hogy adatai minden áfofgatás ellenére is megfelelnek a valóságnak és, amennyiben nemcsak más krónikák adataival egyeznek meg, de a bécsi, konstantinápolyi és a vatikáni krónikával is, melyek a tiz, tizenegy, tizenkettedik századbeli Magyarországról tárgyalnak. — S miután Anonymus becsületét ekként helyreall-

tották, megint előtérbe nyomult az Ecclesia Alba kérdése.

Legujabban két magyar historikus Havas Sándor és Wekerle László buzgókodott Árpád sirjának feltalálása körül. Havas Sándor évek hosszúáig kutatott és tanulmányozott s munkáját siker is koronázta. Minden kétséget kizáróan sikerült bebizonyítania, hogy az óbudai hegyek szélén az Anjouk, a Hunyadiak s a Jagellok idejében egy Fejéregyház nevezetű igen híres bucsujárhely volt. Erről a Fejéregyházról beszél egy 1367.-ben Nagy Lajos király által kiadott Birtokhatár rendezési okirat, amely a püspök óbudai birtokát a királyi birtoktól elhatárolja. Ebben az okiratban Fejéregyház, mint közismert hely szerepelt. De megemlékezik a Fejéregyházról az igazságos Mátyás király is, egy a pápához intézett levelében. Mátyás egyenesen felhívja a pápa figyelmét Fejéregyházára, amely a legrégebb bucsuhelyek egyike s a magyarok előtt páratlan tiszteletben áll. E bucsujárhely hely számára kért Mátyás papokat, vagy szerzeteseket a pápától. A király levelében késznek nyilatkozik arra, hogy a templomot, amely 2000 lépéssnyire van a királyi palotától, felépítteti, melléje klastromot is építtet, amelyben a Pálosok lakhatnak. Mátyás ugyanis Pálosokat kért a pápától.

Havas gyűjteményében még vannak egyéb okmányok is, amelyek azt bizonyítják, hogy Alba Ecclesia tisztelete Óbudán

egész a középkor végéig tartott. Akkor aztán jött Mohács, Buda elpusztítása, a török hódoltság és Mátyás gyönyörű palotájával együtt elpusztult a Fejéregyháza is.

Havas kutatásait kiegészíti Wekerle László, aki az állami levéltárban két periratot talált. Az egyik II. Lajos király idejében kelt s Perényi nádor által van aláírva. Ebben az irásban a nádor elintézi az óbudai királyi és egyházi birtokok között felmerült határvillongási pert. Ezen okiratok azt bizonyítják, hogy a II. Lajos idejében még fennállott Fejéregyháza, romjai a szentendrei és esztergomi vasut elágazásánál levő dombokon voltak. Itt most szőlőkertek vannak.

A két tudós itt kutatott sokáig nagy szorgalommal mindaddig, míg össze nem különböztek. Havas a fejedelem sirját Óbudához közel, Kisczell mellett vélte megtalálni. Itt akarta megkezdeni az ásatásokat, hirdetvén, hogy vagy itt fekszik Árpád, vagy sehol. Ennek ellenében Wekerle sokkal messzebb, az esztergomi országot mentén vélte megtalálni Alba Ecclesiát. Ezen aztán a tudósok hajbakaptak s a nyilvánosság előtt alaposan lekicsinyelték egymásnak tudományos munkáját. A tudósok veszekedésének csak Havas Sándor halála vetett véget. Kár, hogy ez a két jeles férfiú nem egymás mellett, hanem egymás ellen dolgozott; ha nem így történik, Árpád sirját talán már megtaláltuk volna.

A kormány a Wekerle László állás-

közigazgatási, a bűnügyi és a jóléti rendszert legfontosabb ágazatainak körébe tartozó s a mai kor színvonalán álló elméleti és gyakorlati ismereteket, amelyek tapasztalat szerint a rendőrségi őrszemélyzet kiképzésénél mellőzhetetlenül szükségesek. Tekintettel azokra a fontos közszolgálati érdekekre, amelyek e tanfolyam mielőbbi szervezését közhírré teszik, elhatározta a belügyminiszter, hogy az első ily tanfolyamot, amennyire azt a székesfővárosi államrendőrség szolgálati viszonyai meg fogják engedni, már május első napjaiban megnyitja.

A székesfővárosi államrendőrség főkapitányának jelentése szerint gondoskodás történt arról, hogy a tiszti tanfolyam résztvevői kívánatra budapesti tartózkodásuk idejére naponta legfőleg 5—7 koronáért igényeiknek megfelelő szobát kaphassanak, továbbá, hogy őket a Mosonyi-utcai rendőrlaktanya rendőrségi étkezője napenként ital nélkül 1 korona 20 fillérért reggelivel, ebéddel és vacsorával ellássa. Ily körülmények között az idézett korábbi körrendeletben a szakoktatás céljaira az egyes városokra megállapított 500 korona a tiszti tanfolyamra felvett rendőröknek, a háromszáz koronára pedig az alistas tanfolyamra felvett rendőrraltestek lakási, élelmiszeri és egyéb mellékes költségeinek fedezésére teljesen elegendő. Azok a legkisebb városok, amelyekre a hivatkozott rendelet értelmében az általános összeg az egyöntetűség érdekében 300 koronában lett megállapítva, a tanfolyamra való felvételre a rendőrraltest helyett egy-egy rendőrtisztet is kijelölhetnek, amely esetben az általános összeget 500 koronára kell felemlőniök.

A tanfolyam a székesfővárosi magyar királyi államrendőrség kebelében létesül, a belügyminiszter közvetlen felügyelete alatt fog állani s ideje ezuttal mintegy harmincöt napra terjed.

Mint hogy a legközelebbi tanfolyam szervezésénél csupán arra kínálkozik lehetőség, hogy a tanfolyamon csak oktató rendőrtisztek s ezek is korlátolt számban képeztessenek ki, a május havában tartandó tanfolyamra elősorban a törvényhatósági városok szolgálatában álló rendőrtiszteket fogják felvenni. A tanfolyamra felvett vidéki rendőrségi tisztviselők a jelzett idő

pontját fogadja el és egy fél millió koronát szavaztatott meg az Alba Ecclesia kiadására és renoválására. — De még hosszú időt vesz igénybe, amíg pontosan meg tudják állapítani, hogy melyik az a nevezetes szent földdarab, mely az Árpád hamvait rejtő régi templomot fűdi.

Histórikus.

Audiencián.

Irta: Fehér Jenő.

A miniszter várótermében mintegy harmincán lesték a percet, hogy őccellen-tiája legmagasabb színe elé kerülhessenek. Többnyire tanárok, tanítónők, akik személyes bemutatkozás révén gyorsabb előmenetelt, legrosszabb esetben áthelyezést reméltek, itt-ott egy pap, aki lilaszínű csingulusán babrált és leghőbb vágya az volt, hogy olvasó, vagy éneklő kanonokká lehessen. Az egyik közülök most felkelt a puhára párnázott borpamlagról és kissé tánczoló léptekkel odalejtett a titkár asztalához.

— Sokáig késik önmagyméltósága — mondotta panaszos hangon — már félegyre jár az idő, holott az audiencia tizenkét órára van kitűzve.

— A kegyelmes ur valószínűleg a parlamentben van elfoglalva — felelte a titkár, miközben szemével átfutott a kihallgatásra jelentkezők névsorán.

E pillanatban megszólalt a villamos

alatt körülbelül százhusz egy-egy óras előadást hallgatnak, ezenkívül a rendelkezésre álló időhöz képest megtekintik és tanulmányozzák azokat az intézeteket, amelyek a rendőri igazgatást közelebbről érdeklik. A további tanfolyamokról a belügyminiszter az e rendelet folytatán teendő jelentések beérkezése után fog intézkedni.

A legelső tanfolyamra bejelentettek közül körülbelül 30 hallgatót jelöl ki a miniszter. Akik azután ezek közül kiválnak, azokat vándor-oktatókként szándékozik alkalmazni.

Különfélék.

Vidéki előfizetőinket kérjük, hogy postahivatalunknál az előfizetés megújítása iránt szíveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

— **Barsvármegye főispánja, Keltz Gyula** ca. és kir. kamarás, — mint értesülünk, — mához egy hétre, április hó 13-án fog Lévára jönni, mely alkalommal a város közönsége nevében **Bódogh Lajos** Léva város polgármestere fogja fogadni.

— **A tanítóképző hangversenye** iránt, amely tudva-évolgó olyó hó 10-én, **Csütörtökön**, a városi vígadó színháztermében lesz megtartva, — úgy a városban, mint a vidéken igen élénk az érdeklődés, amelyből azt következtetjük, hogy a hangverseny minden tekintetben jól fog sikerülni. A rendezőség is teljes igyekezettel fáradozik azon, hogy a közönségnek élvezetessé és kellemessé tegye a kiváló műsorral egybekötött mulatságot.

— **Sorozás.** Vármegyénk területén Aranyosmaróton kezdtek meg a sorozást, ahol a járásnak 723 állításköteleseből 110 vált be katonának. Verebélyen a járásbeli állításkötelesek száma 480 volt, ezekből besoroztak 143-at. Tegnapelőtt, pénteken, Léván kezdődtek meg a sorozások. A jelzett napon a lévaiakat és azokat az idegeneket állították elő, akik is kérték soroztatásukat. A 21 idegennel együtt 170-en voltak sor alatt. Katonának 23 vált be közülök. A sorozó bizottság még holnap is Léván marad, hogy elvégezze a járásbeli állításkötelesek ujoncoszását.

csengő, melynek hangjára a titkár felugrott a székéről.

— **Paron**, — mondá — az államtitkár ur hivat.

Azzal kirohant.

Pár perc múlva újra megjelent a teremben és fenhangon mondá ;

— A kegyelmes ur parlamenti elfoglaltsága miatt ma nem tarthatja meg személyesen az audienciát. Helyette az államtitkár ur fogja önöket fogadni.

A kijelentésre sokan ajkbigyesztéssel feleltek.

— Akik a kegyelmes ur személyéhez bármi okból ragaszkodnának, — folytatta a titkár, — szíveskedjenek a legközelebbi audiencián jelentkezni és a mai listáról magukat töröltetni.

A listáról több mint a fele a jelentkezőknek törölte a nevét és távozott.

Alighogy elmentek, megnyílt az egyik ajtó és az államtitkár lépett be rajta. Anélkül, hogy ügyet vetett volna a hajlongásokra, keresztül sietett a váróterem és benyitott a fogadószobába, melynek ajtaját behuzta maga után.

A titkár még egyet-mást javítgatott a listán, azután fölkel, hogy bevigye az irást az államtitkárnak.

— **Bocsánat, titkár ur, egy szóra!**

Egy fiatal nő ajkáról hangzottak e szavak. A titkár megállt és szemügyre vette a nőt. Körülbelül harmincz éves lehetett. Kissé elvirult, de még mindig szép volt,

— **Legfelsőbb megelégedés.** A király őfelsége megparancsolta, hogy **Bánás László** budapesti 1. honvédegyalagszerebéli népfelkelési honvédőrnagynak, a honvédelmi minisztériumban teljesített kiváló szolgálatai elismerésül a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék.

— **A lévai iparos olvasókör** ez évi rendezés közgyűlését, ma április hó 6-án délután 2 órakor fogja megtartani a kör helyiségében. A gyűlés tárgyai: A múlt évi számadások megvizsgálása, az idei költségvetés megállapítása és új tisztikar választása.

— **A tanítók fizetésrendezése.** Most, hogy a képviselőház és a főrendiház is letárgyalta a tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslatot, a kultuszminisztériumban lázasan folyik a munka a tanítók fizetési többletének kiszámításár. A tanítószágnak mintegy 12 ezer tagja részeseül a törvény szerint fizetési előnyben s hogy ehhez minél hamarabb hozzájuthassanak a tanítók, a miniszter elrendelte, hogy már most kezdjék meg a kiutalványozási munkákat előkészítéssel.

— **Gyászhir.** Nagy csapás érte **Vargha Károly** cipészt és rejét, akiknek **Vilma** nevű éanyuk a család mély fájdalomára folyó hó 3-án, 21 éves korában elhunyt. Temetése színter részvét mellett pénteken délután volt.

— **Athelyezések.** Az igazságügyminiszter **Lukács Miksa** újbányai kir. járásbírói végrehajtót a bacsagymartai és **Tóth Artúr** alsókubini kir. járásbírói végrehajtót az újbányai kir. járásbírói végrehajtót át.

— **Vonatösszeültközés.** Csütörtökön este 9 óra 30 perckor az 1008. sz. személyvonat **Kapronca** állomás kijáratánál összeültközött egy mozdollyal. A személyvonat első három kocsija megsérült. Szerencsére emberben nem esett kár. Az akadályt két órai munka után elhárították. Az összeültközés okát még eddig nem állapították meg.

— **Az érsekújvári luxus-lóvásár.** A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület folyó évi április hó 30. és május 1-én tartja meg Érsekújvárott a XXXI-ik tavaszi luxus-lóvásárt, amellyel kapcsolatosan gépkiallítás is rendez. A lóvásár iránt már most is nagy az érdeklődés úgy a lótenyésztők, mint a lókereskedők részéről. A

Valamivel magasabb a közepesnél. Karcou természetén egyszerű fekete ruha feszült meg. A kalapjáról áttetsző lila fátyol hullott az arcára, amely zavarodottnak látszott amint, hogy a figyelmet magára irányította.

A titkár kérdőleg nézett rá. A nő közelebb lépett hozzá és halkabb hangon mondá:

— Szeretnék utolsóknak maradni!

— Amint parancsolja! Szabad kérnem a nevét?

— Kardos Béláné.

Megkezdődött a kihallgatás. Alig egy-két percig tartott mindenik. Egyik a másik kezébe adta a kilincset. Félkettő tájban a titkár végre Kardos Béláné nevét hívta fel.

Kardosné fölkel, a nagy tükörben még igazgatott valamit a kalapján, aztán benyitott a fogadószobába.

Az államtitkár a nagy íróasztal mellett állott és a belépőnek könnyed meghajlását fáradt fejbiccentéssel viszonzta.

— Mivel lehetek szolgálatára, asszonyom?

— A férjem dolgában bátorokodtam méltóságod elé járulni...

— A férje tanár?

— Az alsó szomolnoki gimnáziumban a magyar nyelv tanára és a legfőbb óhajlásom az, hogy a fővárosba kerüljön.

— Bajos, nagyon bajos... — morgogta az államtitkár.

Kardosné visszahajította a fátyolát. Az államtitkár arcán a megdöbbenés ár-

gépkiállításra is már több gépgyáros jelentett be gépeket a így remélhető, hogy úgy a lóvásár, mint a vele kapcsolatos gépkiállítás igen sikeres lesz.

— **Pueztulnak a baromfiak.** Ugy értesülünk, hogy Nagykoszályon és környékén kiűtött a baromfiak között a kolera, amelyben már sok száz tyúk és lud hullott el. Városunk hatósága idejekorán tegye meg a szükséges óvintézkedéseket, nehogy a vészát Lévára is behurcolják a fertőzőt helyekről.

— **Minta-szőlőmetszés.** A földmivvelésügyi miniszter az állami szőlőtelepről egy szakképzett vincellért bocsájtott a Barsmegegyi Gazdasági Egyesület rendelkezésére, hogy a szőlőbirtokosoknak és vincelléreknek az okserű szőlőmetszést díjmentesen gyakorlatilag bemutassa. Ilyen gyakorlati szőlőmetszést fog bemutatni április hó 7.-én d. e. 9 órákor a volt állami szőlőtelepen **Bartos István** szőlőjében, ugyanaz nap d. után 3 órákor **Forgács Mihály** szőlőjében a Kákákban, április hó 8.-án d. e. 9.-kor a közép-Oléva szőlőkben, április hó 8.-án d. után 3.-kor **Molnár Lajos** vámosadányi szőlőjében és április hó 9.-én d. e. 9.-kor a kiskoszmályi szőlőkben. Az érdeklődők szives megjelenését ezúton is kéri a **Gazdasági Egyesület Elnöksége.**

— **Benzin által okozott tűz.** Bars-Endréden **Gál Vilmos** fődbirtokosnak 13 éves kanásza a falu végén legeltetve a sertéseket, a szalmakazlak mellett egy üres benzines hordót talált a játszani kezdett vele. A hordóban volt még egy kevés benzin; ezt a fiu meggyújtotta; a benzin felrohant és lángba borította a kazlakat. A keletkezett tűz folytán ezer korona lett a kár. A csendőrség a kanászt feljelentette.

— **Névváltoztatások.** A belügyminiszter megengedte, hogy **Schlesinger Sámuel** lévai illetőségű becai lakos családiját **Szántó-ra**, — kiskoru **Steiner Gyula** kissárai illetőségű besztercebányai lakos **Szekely-re**, — kiskoru **Stiglitz Miksa** zarnócai születésű tanuló pedig **Budai-ra** változtassa.

— **Gazdák szeszfinomító-gyára.** Nyitra-, Pozsony-, Bars-, Komárom- és Mosonvármegye mintegy 40 mezőgazdasági szesztermelője husvét hétfőn Pozsonyban

nyéka suhant át. Fűrészszó tekintettel nézte a szép vonásokat, amelyek mintha régi emlékeket ébresztettek volna fel benne.

— Régóta férjnél van?

— Tizenkét éve.

— A leányneve?

— Az vagyok, akinek méltóságod gondol: **Vermes Ilona.**

— **Lám, lám . . .** — mondá halk hangon az államtitkár, nem akart feleségül jönni hozzám. Igaz, hogy akkor egészen kia hivatalnok voltam a tanfelügyelőségnél.

— **Nagyon sokszor gondoltam azóta méltóságodra.** De a jószágát nem akartam igénybe venni . . . Ma is abban a hiszemben voltam, hogy a miniszter ur elé kerülök és csak a véletlen . . .

— A véletlen hunczutkodott, ugy-e bár?

Kardosné mosolygott. Ez a mosoly éles vonalban kirajzolta azt a ráncot, amely a szemé szögletében addig rejtve maradt.

Az államtitkár észrevette.

— **Ami a kérését illeti, biztos ígéretet nem tehetek.** Két-három év múlva . . . talán. A kérvényét mindenestre hagyja itt . . .

Asszal biccentett a fejével. Kardosné meghajította magát. Zavarában alig találta meg a kilincset.

Mikor a lépcsőházba ért, a karmantyujából kivette a kis tükrét és belenézett. A szemé könyvelőjébe és az egyik könyvespáhullott a kis tükröre.

értekezletet tartott, amelyen egy szövetségi alapon létesítendő nagy szeszfinomító-gyár alapítását határozták el. Az értekezleten 26 ezer hektoliter szesztermelés volt képviselve és 22 ezer további hektoliter termelője csatlakozását jelentette be. A gyárat Pozsonyban fogják felépíteni. A gyár helyének kiválasztására az értekezlet egy héttagú bizottságot küldött ki.

— **Szantszt-választás.** Léva város képviselőtestülete tegnap április 5.-én töltötte be a megüresedett számtiszt állást. A közgyűlésen **Mailáth István** Barsvármegye alispánja elnökölt. A szavazatok többsége **Kozma József** lévai ügyvédi inokra esett, aki 43 szavazatot nyert. Az állásra öt pályázó volt, kik közül hármat kändidált a bizottság. — A megválasztott számtiszt a hivatali esküt nyomban letette.

— **A foszforral való gyufagyártás eltiltása.** Ennek a törvénynek az a rendelkezése, mely a feher vagy sárga foszforral kezített gyujtóáru raktáron tartását, forgalomba hozatását és arusitását tiltja, június 1.-en lép hatályba, amiért június 1.-től kezdve és a fenti módon készült gyufat raktáron tartani, vagy arusítani tilos. Az érdekelte kereskedőket erről azzal értesíti a rendőrkapitány, hogy ezen nap eltelével a vétők ellen 20 koronától 600 koronáig terjedhető penzbüntetést fog alkalmazni. A rendőrszolgálatot és orvosokat pedig felhívja, hogy június 1. után feljelentéseiket az áru felgöngyölítésével hozza tegyek majd meg.

— **A korlátolt italmérséi engedélyek.** Kereskedői körökben legutóbb híre jart, hogy a pénzügyi kormány a kereskedőknek korlátolt pálinkamérséi jogát, melyet nekik az 1899. XXV. t.-ciák biztosít, egyszerűen konfiskálni akarja. A „Magyar Kereskedők Lapja” ebben az ügyben tudokozódott a pénzügyminiszterium italmérséi osztályában, ahol a következő felvilágosításokat nyerte: Arról szó sincs, hogy a pénzügyminiszteriumban rendelet vagy törvényjavaslat készülne a korlátolt kimerési engedélyek eltörlésére tárgyában. Az igaz, hogy még Wekerle pénzügyminiszteresége idején, 1907-ben, rendelet ment a pénzügyigazgatóságokhoz, mely meghagyta nekik, hogy a korlátolt kimerési engedélyek számát lehetőleg csökkentsek. Azóta a pénzügyi igazgatás ezt a csökkentő tendenciát követi és például 5000 lakosnál kevesebbet számláló községekben csak kávéházaknak ad korlátolt italmérséi engedélyt, de szatócsoknak vagy fűszerkereskedőknek már nem. A vendéglősök és korszmárosok legutóbbi kongresszusza a pénzügyi kormányhoz panaszos felterjesztést intézett, melyben a kereskedőknek adott korlátolt kimerési engedélyek eltörlését kéri. Ezek a kereskedők, akiknek az italmérséi csak mellékletük, nagy konkurenciát csinálnak a vendéglősöknek és korszmárosoknak, akik pedig sokkal nagyobb illetéket fizetnek. Ugyazintán több törvényhatóság is felterjesztést intézett a kormányhoz az iránt, hogy a kereskedőknek korlátolt italmérséi engedély ne adassék. Igen sok esetben ugyanis a családok, kocsiok, szolgák stb. amidőn a kereskedőnél vásárolnak, ott leisszák magukat. A kereskedő elainte ingyen kínálja őket pálinkával, később rászoknak és azután már pénzért vásárolnak. Ezek a viszonyok arra indították a pénzügyi kormányt, hogy közegeiket a korlátolt kimerési engedélyek csökkentésére utasítsa. Ezen engedélyek konfiskálásáról azonban szó sincs. A régi jogok respektáltatnak, ellenben azt megteszi a pénzügyi kormány, hogy sok esetben egy olyan üzlet új tulajdonosának, melynek az előtt volt ilyen engedélye, új engedélyt nem ad. Egyáltalában a pénzügyi kormányban az az elve, hogy a kereskedőknek, akiknek az italmérséi csak melléklet, csak ott adassék italmérséi engedély, ahol az feltétlenül szükségesnek mutatkozik.

— **A vadászati adó rendezése.** A Pol. Hir. jelenti: A pénzügyminiszteriumban a vadászati és fegyveradó új rendezésével foglalkoznak. — Az új adórendezést a miniszterium progresszív alapon tervezi, még pedig oly módon, hogy az adóösszeg nagyságát a jövedelmi adóhoz mérten, időnkint fogják kiszabni. A tervezett kulcs szerint az új vadászati adó általában nem fogja elérni a mai huszonnégy koronát, de legfeljebb ötven koronára rughat, még a legmagasabb jövedelmi adónál is. A pénzügyminiszteriumban az új vadászati adóról szóló törvényjavaslat már készen van, mert úgy tervezték, hogy az új adótörvények életbeléptetése után a

képviselőház elé terjesztik. Minthogy azonban az adótörvények életbeléptetését elhalasztották, az új vadászati adó előterjesztése későbbi időre toldott ki.

— **A kivándorlás újabb eltiltása.** A belügyminiszter újabb rendeletet küldött a vármegyékhez, melyben egy évre a védkötelek férfiszemélyeket újra eltiltja a kivándorlástól. Tévedések elkerülése végett a miniszter megjegyzi, hogy a fegyveres erő kötelekébe tartozó egyének közé sorozandók a népfelkelők is, akik részére szintén megtiltott a az utlevélek kiadását. Védköteles személyeknek értendőek azok, akik azon év január hónapjában töltik be tizenhetik életévüket, melyben kivándorolni akarnak. Aki ellenben szolgálati kötelezettség alatt nem áll s a hadsereg kötelekéből végleg elbocsátott, még ha népfelkelő kötelek is, annak kiadható az utlevél.

— **Hatszáz ezer bevándorló.** New-yorkból írják, hogy a bevándorlási hivatal most adott ki egy jelentést, amely a külföld s az Egyesült-Államok közötti személyforgalomról számol be 1912. július 1. és 1913. január 31. között. A jelentés szerint ez alatt a két hónap alatt 591.884 bevándorló érkezett az Egyesült-Államokba, köztük 376,679 férfi és 215,500 nő. Ugyanezen idő alatt 104,419 olyan személy jött be, aki nem volt bevándorló és 180,384 olyan, aki amerikai polgár volt. Ezekkel együtt az érkezők száma meghaladta a 888 ezret. *Magyarországból* kiment 68.411, visszatért 17.100.

— **Országos vásárok.** Április hónap folyamán a következő közeli helyeken lesznek országos vásárok: április 17.-ikén Zselizén, — 24.-ikén Bakabányán, — 29.-kén Garamszentgyörgyön és Garamszentkeresztzen, — 30.-kán Ujbányán.

— **A tejeskannákat tisztán kell tartani.** A földmivvelésügyi miniszterium szakközegei rájöttek, hogy az állatbetegségeket sok esetben a piszkos tejeskannákkal terjesztik. Ezért szigorú rendeletben utasította az illetékes hatóságokat, hogy ezt ellenőrizzék és a hanyag gazdákat és tejeskereskedőket büntessék meg.

— **Az eladó felelőssége az egészségre ártalmas élelmiszereknél.** A kir. Kúria a napokban közzétett döntvényében kimondta, hogy büntetőjogi beszámítás alá eső gondatlanságot követ el az, aki előtte ismeretlen lényű (ismeretlen összetételű), illetőleg ismeretlen hatású anyagot használ föl általában a közfogyasztásra szánt tápszeres (az étel esetében pálinka) készítésére. De büntetőjogi felelős az is, aki az ismeretlen anyaggal készült tápszert forgalomba hozza anélkül, hogy tudná: vajjon az illető szernek nincs-e káros hatása az ember egészségre. A Kúria ezt a különleges gondosság elmulasztásának minősíti. Az ismeretlen összetételű, ismeretlen anyagokból készült, hangzatos nevek alatt forgalomba hozott tápszeresekkel szemben ezek szerint a legmesszebb menő óvatosság van helyén, de a Kúriának az a döntése a hamisított élelmiszerekkel szemben is fokozott óvatosságra inti a kereskedőket.

— **A kereskedők és iparosok számláinak felbélyegzése.** Utóbbi időben sűrűn megtörtént, hogy a pénzügyi közegek az üzleti könyvek bélyegellenőrzése alkalmával számlákat is meglelelezttek, köztük olyanokat is, amelyekre a kereskedő vagy iparos a szabályszerű bélyeget felragasztotta ugyan, de nem a szigorúan előírt módon és helyen. Természetes, hogy a pénzügyi felsőbb hatóságok az egyes tulajbuzgó közegek által felvett leletek folytán a kiostár érdekei szempontjából kénytelenek a törvény bettje által előírt érzékeny bírságot a pénzügyi szabályzatok labrintusában járattalan, de jóhiszemű kereskedőre és iparosra kiróni. Hogy kereskedőink és iparosaink a bélyegellenőrzés és a számlák bélyegzése tekintetében tájékosva legyenek a ekkép a jövőben az ilyen leleteket és bírságolásokat elkerülhessék, a kereskedelmi és iparkamara mihezértás végett egy füzetben közli kivonatban a bélyeg és illetékek iránti törvények és szabályok erre vonatkozó szakaszait. A füzetet a kamara az érdeklődőknek ingyen adja.

— **Mesterséges hus.** A husrágaság kérdésében új nézőpontok kerülnek nemcsak a megbirálás alá, Miar több ízben irtunk a műhúsról, mint kísérletről a most arról kapunk hírt, hogy egy belga kémikus tényleg gyakorlati megoldásra alkalmas módon találta fel a mesterséges hus készítését. Ez a feltalálás voltaképpen nem egyéb, mint a legutóbbi szenzációs kémiai felfedezések alkalmazása. Elő tudnak állítani mesterséges uton csukrot, zsírt és fehérjét és ezek alapján már nem csoda, ha a mesterséges nitrátokat is elő lehet állítani. Effront a neve annak a belga kémikusnak, aki ugyszóván értéktelen nyersanyagokat dolgoz fel hússá. A sör és a cukorgyártás hulladékait, mosva, kénsavval, kalciummal kezelve, átszűrve, sajtolva, füstölve, teljesen a hus iz nek megfelelő anyagot állít elő. A mellett, hogy tartóssága csaknem korlátlan, a tápértéke kétszer akkora, mint a természetes húsé. Jelenleg a brüsszeli királyi vegyállomáson kísérleteznek az anyaggal. A belga lapok megemlékeznek arról, hogy Effront néhány évvel ezelőtt szénából, lóheréből, csalámádéből és répalevelekből igen jó tápértékű eledelket tudott előállítani.

— **Savanyu borok kezelése.** A múlt évben sürevelt homoki borok tudvalevőleg tuontul savanyuak és a savlani-tásuk sok gondot okoz a gazdának. Annál inkább, mert biztos eljárást nem ismernek. Különböző jó, rossz elméletek cirkálóak közöttük. Az egyik szerint a bor maga magától is elveszti savanyúságát, ha elég ideig elhagyják állni. Másik szerint a szénsavas víz közömbösíti a borban a fölösleges savat. A harmadik elmélet szerint, minél gyakoribb fejtés által érintkeztetni kell a bort a levegővel, mikor is a savanyúsága megszűnik.

— **Pályázat ösztöndíjra keleti kereskedelmi akadémián végzett fiatal kereskedők részére.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az „Erzsébet királyné ösztöndíjalap” 1913. évben kiosztandó kamataiból nyolc (8) darab egyenként 2500 (kettőezeröttszáz) korona értékű ösztöndíjat szándékozik adományozni, melyhez ezennel nyilvános pályázatot hirdet. A feltételeket a következőkben állapította meg: Az ösztöndíjak elnyerése iránt oly magyar honosságú fiatal kereskedők folyamodhatnak, kik keleti kereskedelmi akadémiái tanulmányaiknak legalább jó eredménnyel történt elvégzése után legalább három évig gyakorlati kereskedelmi téren működtek s emellett igazolják, hogy a tanulmányozandó terület nyelvviszonyaiban járatosak. A pályanyertes valamely szabadon választandó és a pályázati folyamodványban megemlített jelentékenyebb külföldi városban vagy kikötőben, mely nagy tengerentúli kivitellel bír, tartozik legalább egy évet tölteni. A kellően felszerelt kérvények a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez címezve a pályázó rendes lakóhelyére nézve illetékes kereskedelmi és iparkamarához folyó évi április hó 30-ig nyújtandók be.

— **A közadók kezelése és a posta.** A közadók kezeléséről szóló, most életbe lépett törvények értelmében a városi adóhivatalok, községi előjárások az adóveket „Adóiv, portómentes” sáradékkal ellátott térítvényes levelekben a posta útján is kézbesíthetik. A közvetlen adóívetőknek, azoknak, akik adójukat és egyéb köztartozásaikat a királyi adóhivataloknál fizetik, a megállapított határidők elteltével a kir. adóhivatalok a posta útján irásbeli intéseket küldhetnek, ilyen intéseket küldhet még a budapesti központi díj- és illetékszabási hivatal. A városi adóhivatalok, községi előjárások ezentul intéseket nem adhatnak postára, mert a városi adóhivatalok, községi előjárások az adózókat dobzó, vagy hirdetmény kifüggesztése útján hívják fel a fizetésre. Az intéselelő sorban a címzettnek kézbesítendő, de a címzett otthon nem létező az üzlet, iroda, gazdaság, vállalat vezetőjének, vagy első alkalmazottjának, a címzett 12 évet haladott családtagjainak, házicselédjeinek, az üzlet, iroda, vállalat, vagy háztartás köré-

ben egyébként alkalmazottaknak is kézbesíthető, illetőleg kézbesítendő. Ha a címzett, vagy hánepe a tértivevény aláírását megtagadja, a kézbesítő az intést ott hagyja, de a tértivevényen feljegyzi, hogy az intést kinél hagyta és hogy az aláírását az megtagadta. Adó- és illetéktintéseket ezentul a nem kincstári postahivatalok is fognak kézbesíteni. Ezeknek a rendelkezéseknek a közzétételével egyben a kereskedelmi miniszter figyelmezteti a postahivatalokat, hogy különbeni fegyelmi eljárás terhe alatt fordítsanak gondot arra, hogy az intések kézbesítése és a tértivevények, valamint a nem kézbesíthető intések visszaküldése kellő figyelemmel késedelem nélkül történjék.

— **Rövid hírek. Elhalasztás.** A hivatalos lap múlt vasárnapi száma közli, hogy a király az adótörvények elhalasztásáról szóló törvényt szentesítette s így érvényben maradnak az adókievetésre vonatkozólag a régi törvény és rendeletek. — **Meghalt a dollárkirály.** Rómából jött a hír, hogy ott Pierpont Morgan, a világ leggazdagabb embere, Amerikának sokat emlegetett pénzkirálya, folyó hó 1.-én hosszas szenvedés után meghalt. — **Győrött lesz az ágyúgyár.** A pénzügyminiszter leiratban értesítette Győr város közönségét, hogy a kormány a magyar ágyúgyártást ott szándékozik felállítani. Az ágyúgyár mintegy ötezer munkást fog foglalkoztatni.

Szerkesztői üzenet.

M. S. Garamfalvi. Mivel levelét lapunk távollevő felelős szerkesztőjére címezte, mi azt már elkésve kaptuk meg tőle s ezért nem közölnétek a lap előző számában.

APRÓSÁGOK.

Rovatvezető: **Zuhany.**

Vagy . . . vagy. Egy alsóbbrendű vendéglőben történt. A vendég odahívja a pincért. — Mondja csak, van panaszok? — Van? — És ha bírja valaki, hogy az étel rossz volt, mi történik? — Valaki repül. — De kicsoda? — Vagy a szakácsné — feleli a pincér — vagy a vendég.

Hasznos. A hitelező ellátogat egy úri adósához: az ivas udvariasan fogadja és konyakkal kínálja meg. — Köszönöm nem kerek — szól a hitelező. — Ezt nagyon rosszul teszi, hogy nem iszik. — Miért? — Mert valahányszor eljön, legalább valami haszna van. Pénzt ugy sem fog kapni.

Nincsenek, de szerezhetünk. Egy utazó beszéte el a következőket: — Kisebb városban volt dolgom. Este érkeztem meg. Szálloda után kellett néznem. A kedélyes fogadás üdvözölt. Szobát is mutatnak. Eközbe meg kérdeztem tőle: Vanak itt poloskák? — Nincsenek — felelte a fogadás — de ha tetszik, szerezhetünk néhányat.

Közgazdaság.

Szükséges-e homoktalajon ugart tartani?

Magyar mezőgazdaságunk elmaradottságának kialtó bizonyítéka az a sok százezer homokos föld, a melyet a gazdák megbagnak ugnak, abban a felfeetésben, hogy a gyengebben termő föld az ilyen ugartartás által erőhöz juthat. Pedig ez nagy tévedés, s kiszámíthatatlan milliói a nemzeti jövedelemnek mennek veszendőbe évenként csupán azért, mert a magyar gazdák csökönnyösen ragaszkodnak ehhez a rögeszméhez.

Egy lángeszű németországi gazda, már vagy harminc évvel ezelőtt rájött az u. n. zöldtrágyázás hasznára. Ez tudvalevőleg abból áll, hogy a gazda az ugnak hagyandó földet tavasszal felszántja, beveti piaczógos virágu növényvel, ezt pedig ősszel aiaszántja. Az így kezelt t. lajra a kalászos elvetése előtt kat. holdanként két mm. szuperfoszfátot kell elszíorni. Amelyik gazda így jár el, azzal a megnagyobbzással töltetheti el a téli hónapokat, hogy jövő évi buza-termésének sikere érdekében minden lehető és szükségeset megcselekedett.

A magy. kir. növénytermelési kísérleti állomás által zöldtrágyázással végzett kísérletek minden gasdát kellően felvilágosíthatnak és utánzásra buzdíthatnak. Nyulszapuka zöldtrágyázás után sovány homoktalajon kat. holdanként 183-237-393, sőt 1005 kilogrammos terméshöbbltet ért el. Homoki borsó trágyázással szintén homoktalajon 4 helyen 100-200 kg., három helyen 200-300, két helyen 3-400 kg., 4-500 kg. többtermést ért el kat. holdanként. Más alkalommal nyulszapuka zöldtrágyázás és kat. holdanként 200 kg., káliszuperfoszfát alkalmazása mellett 287, 459, sőt 720 kg. többtermést sikerült elérnie. Kötött talajon ugyanezt az eredményt érték el zöldtrágyázással és kat. holdanként 150-200 kg. szuperfoszfát alkalmazása mellett.

Legfőbb ideje, hogy a földre alkalmazott tudományos vívmányokat a magyar gazda is a maga szolgálatába szegődtesse. A fekete ugar nem a mai világba való, mert erre a rendszerre, mint a fenti kísérletek bizonyítják, a termelő elmaradó haszna címén súlyosan rúfiset.

Irodalom és művészet.

Magyar Figyelő. A magyar értelmiség eleven és hasznos lapja, amelynek élén, mint a szerkesztő-bizottság elnöke *Tisza István gróf*, mint a felelős szerkesztő *Herczeg Ferencz* nevével találkozunk, változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Érdekes kis stúdium a magyar polgárágról, vezeti be a mai számot, majd *Ferenecz Árpád dr.* „Parlamenti fegyelem Angliában” című magvas tanulmánya következik. *Bonkáló Sándor* a tót kérdéssel értekezik, *Alexander Bernát* pedig *Rodinól* közöl avatott tollal megírt kritikai méltatást. A „Nemzeti Szinház” tervezett palotájáról *Ney Béla* írt világos, szakcszerű stúdiumot, *Kádár Gusztáv* pedig az elmúlt gazdasági év tanulságaival foglalkozik cikkében. A szépirodalmi részben *Móricz Zsigmond* művészi értékű novelláját találjuk, míg *Kemény Simon* a színházi bemutatókról mond véleményt. Az eleven Följegyzések rovata ebben a számban is változatos. A Magyar Figyelő szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI, Andrásy-út 16 szám. Az előfizetési díj egész évre 24.—, félévre 12.—, negyedévre 6.— K.

A cukorrépa trágyázása. Írta: *Kovácsy Béla, m. kir. gazdasági akadémiai igazgató.* *Ára 1 korona.* Megrendelhető a Pátria r. t. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest. IX. Úlói-út 25 szám.

A megnehezült munkás-viszonyok különösen a cukorrépa termelőket sújtják érzékenyen, s eredményezik azt, hogy minden répatermelőnek megkettőztetett erővel kell arra törekednie, hogy a lehető legnagyobb terméseket érje el. Miután pedig termelőink ta'ajmunka (s a répa megművelése tekintetében a tökéletesség elég magas fokán állanak, egyedül a talaj trágyázása, s a műtrágyák célzerűbb alkalmazásával fokoshatják terméseiket. Ezért tüste maga elé szerző e füzet megírásánál ezt a célt, ezért gyűjtötte össze mindazon kísérletek és gyakorlati tapasztalatok eredményeit, melyek alkalmasak a cukorrépa-termések fokozására. Részletesen kifejti könyvében, hogy minő mennyiségű tápláló anyagot von el a cukorrépa a talajtól, ősmerteti az istálló-trágya terméshozó hatását, s azt, hogy mennyiben lehet a répa által a talajból elvont tápláló anyagot istállótrágyával, majd pedig műtrágyákkal pótolni. Behatóan méltatja a szuperfoszfát, majd pedig chilisáletrom terméshozó hatását a cukorrépa, s végeredményben azt javasolja, hogy az istállótrágyán kívül az összeszórva alkalmazandó 150 kg. szuperfoszfát mellett, tavasszal 50-100 kg. szuperfoszfátot, s 30-40 kg. chilisáletromot együttesen kell sorba vetve alkalmazni a lehető legnagyobb termés átiagok elérése céljából.

Nélkülözhetetlen ez a könyv mindazoknak, a kik cukorrépa, vagy takarmányrépa termelésével foglalkoznak.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1918. évi marc. hó 30-tól 1918. évi apr. hó 6-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kovács József Mojzes Mária Oravecz András Czudor J.	fiu fiu fiu fiu leány	Gyula nevelten László Imre Erzsébet

Hazasság.

Völegény és menyasszony neve	Vallása
Konta Károly Galambos Lenke Blatt Gyula Weil Gizella	ref. izr.

Halalezés.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Sinka István özv. Fejes Károly Oravecz (fiu) Neumer Sándor özv. Mácsik Mihályné Racz Borbála Vargha Vilma	1 hó 52 éves 2 óra 3 éves 85 21	Hangrés görcs Tüdőgümőkór Koraszületés Agyhártya gyul. Végkimerülés Tüdőgümőkór

Lévai piaciárak.

Bovátvezető: Dr. Horváth Gyula cendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 20 kor. 40 fillértől
20 kor. 80 fill. Kétszeres 15 kor. 60 fill. 16
kor. 40 fill. Rozs 17 kor. — fill. 18 kor.
— fill. Arpa 15 kor. — fill. 16 kor. — fill.
Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica
15 kor. 60 fill. 16 kor. — fill. —
Lencse 40 kor. — fill. 41 kor. — fill. —
Bab 22 kor. — fill. 23 kor. — fill. —
Köles 12 kor. — fill. 13 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös ló-
here termézetűl arankamentes 175—180
Vörös lóhere, kir aránkás 165—175 Vörös
lóhere, nagy aránkás 150—160 Lucerna
termézetűl arankamentes 130—138 Lu-
cerna, világos szemű aránkás 115—102

Nyilttér.

Eladó ház.

Léván Teleky-utca 10. számú
ház szabadkézből eladó.
Bővebb értesítést ad a tu-
lajdonos vagy megbízottja
Dr. Kersék János ügyvéd Léván.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes
és modern uri lakás — szabadkézből
eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a
Kereskedelmi bank Léva.

Kiadó lakás.

Léván, Kálnai u. 2. számú házban
3—4 szobás urilakás, kerttel és mel-
lékhelyiségekkel f. évi május 1-től
kiadó. Bővebbet Szauer Izidor és
Mór cégnél Léván.

Eladó birtok.

Lévától egy óra járásnyira fekvő
155 kat. hold prima birtok potom
áron eladó. Bővebbet GUR
ÁGOSTON KASSA. Gazdasági
Akadémia címén.

Császárfürdő. Budapest. Nyári
és téli gyógyhely a
magyar irtalmascnd tulajdona. Elsőrangú
Kénes hévvízű gyógyfürdő; modern beren-
dezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők,
iszaporogatások, uszodák, külső hőjegyek és
urak részere, Török-, kő- és márványfür-
dők: hőleg-, szensavas- és villamosvízfür-
dők. A fürdők kitünő eredménnyel haszná-
tának főleg csuzos bántalmaknál és ideg-
bajok ellen ivó-kúra és légzőszervek hurutos
eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes
lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak:
Gyógy és zenedij nincs. Prospektust ingyen
és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Modern ház

a Mángorló utcában (17), 4 szoba
konyha, fürdő szoba, kamra, pin-
cze, üvegezett folyosó mellékepl-
letben cselédszoba és mosó konyha
parkirozott udvar, gazdasági ud-
var kis zöldség-kert, kút az udva-
ron, felyő évs május hó 1-től bérbeadó,
esetleg eladó. Feltételek TOKODY
IMRE vendéglősnél tudhatók meg.

Eladó ingatlanok.

Néh. NYITRAY FERENC
örökösei tulajdonát képező
összes ingatlanok egyen-
ként és részletekben is
eladók. Bővebb felvilágo-
sítást ad Dr. K MOSKÓ
BÉLA ügyvéd, LÉVÁN.

Kölcsönkönyvtár

NYITRAI és TÁRSA R. T.
könyvkereskedésében LÉVÁN.
Előfizetés bármely nap kezdhető.

Eladó ház.

Léván Galamb utca 2. számú
ház eladó. Ugyanott egy
elegánsan butorozott szoba is
azonnal kiadó.

Mit kiabál?

hiszen min-
denki tudja
már, hogy a

MÁGNÁS
CIPŐKRÉM

Minősége kitünő
puhit, tisztit,
fényesit.

Gyártja HERCZEG és GEIGER
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Csak azoknak a
cigarettaizóknak
a kik egészségükre való tekintetből
nem sajnálnak naponta 1-2 fillért
többlet kiadni:

Club specialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
100 lap 70 "

Orvosi tanácsra a hűvelyek
és lapocskák bronch- és szinnyomás
valamint szívdok: ügynevezett
Ambriérelkül vannak, de minden
lapocskában és hűvelyben lenne
van viszonyossá a jegy
és a gyáros aláírása "Modiano"

Főraktár Amstetter Imre, magy. kir.
dohány nagyárudájában,

TAVASZI
VÁSÁR.

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagyszerkedése

Alapított 1881. LÉVA. Telefon 14. szám.

LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSI

Legjobb fűszer- és csemegeárak.
Mindennemű vasárak és konyha-
felszerelési cikkek.

GAZDASÁGI CIKKEK:

Mezőgazdasági, kerti, méhészeti, tejgazdasági
szerszámok, épület- és butorvasalások. —
Cement, horgonyozott sodronyfonat kerítés.
Permetező, rézgálic, raffia, hánec, vízmentes
ponyvák és gépszijak gyári raktára.

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pince!
mert a „BIBER“ absolut vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vízállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

„BIBER“-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést.
„BIBER“ megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

Prospektust használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad:

A „BIBER-MŰVEK“ egyedelárusítója
CZIBULKA REZSŐ műépítész-vállalkozó LÉVA.

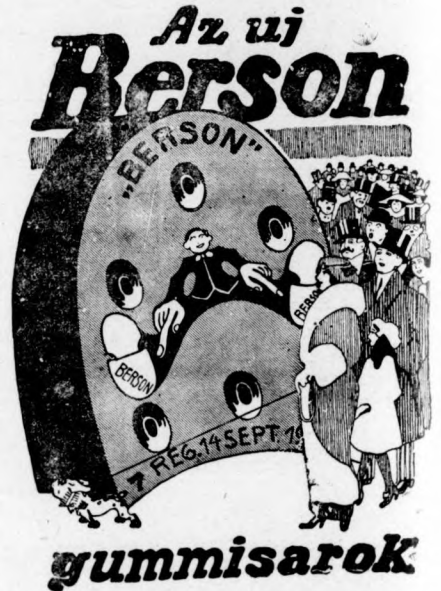
Ujonnán berendezett

RUHA TELEP.

Nagy választék férfi, fiu, gyermek öltönyök, és férfi felöltőkben, ugy-szintén női felöltők, leány és fiu kabátokban.

FISCHER NATÁL LÉVA.

Kazinczy-utca 3. szám.

Tartóssága, ruganyossága, eleganciája utólérhetetlen.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. L É V Á N. Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiállítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Világhírű „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és Sohrantz-féle gőzcséplő készletek, Ganz-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Köhögés

rekedtség, katarut és elnyálkodás, görcs és hörghurut ellen ne vásároljon mást, mint a finomizű

Kaiser-féle Mell Caramellet a „Három fenyő“-vel

6050 drb. orvosok és mágánosoktól származó bizonyítvány igazolja a biztos eredményt. Csomagokban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fillér. Kapható: Dezséri Bolemann és Medveczky Sándor gyógyszerárában, valamint Knapp Ignác drogerájában

L é v á n.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és szövetkezet

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VIII., József-körut 28. (Bévkocsis-utca sarkán) Budapest, VIII. kerület Üllői-ut 18.,

állandó

lakásberendezési kiállítása

nyitva reggel nyolcz órától este nyolcz óráig.

teleptidij nincsen.

SZÁMITSA KI AZ UJJAIN

hogy milyen előnnyel jár Önre, ha KERN TESTVÉREK fűszer-, gyarmatáru és vasnagykereskedésében vásárol be.